

TISKOVÁ ZPRÁVA
OSTRAVA 12. SRPNA 2020

PATNÁCT INSCENACÍ OPER LEOŠE JANÁČKA NA JEVIŠTI NDM VE FOTOGRAFIÍCH

NDM vydává dvojjazyčnou e-knihu s názvem Opery Leoše Janáčka v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě / Leoš Janáček's Operas at the National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava.

Mapuje celkem patnáct inscenací všech devíti skladatelových oper s důrazem na obrazovou stránku (zejména scénografii). Autorem je ředitel NDM a režisér Jiří Nekvasil s týmem spolupracovníků. *„Pomocí fotografií z vybraných inscenací se pokoušíme evokovat inscenační pohled na skladatelovo operní dílo v průběhu času na ostravském jevišti,“* říká Jiří Nekvasil. Kniha je k dispozici online zdarma na stránce NDM a obsahuje přehledné odkazy na archivy každého z děl, lze tedy s ní pracovat interaktivně a prokliky dohledávat další podrobnosti. Knihu NDM vydává symbolicky DNES – v den výročí Janáčkovy úmrtí (3. 7. 1854 – 12. 8. 1928). *„Impulsem k vytvoření publikace pro mne byla inscenace Osudu – tuto Janáčkovu operu jsme uvedli na začátku sezóny 2018/2019 a stali jsme se druhým divadlem na světě, které inscenovalo ve své historii všechny Janáčkovy opery. Záznam Osudu u nás vloni pořídila a letos v květnu odvysílala Česká televize,“* doplnil Jiří Nekvasil.

Pokud se divadlu podaří najít finanční prostředky, vydá knihu také jako reprezentativní publikaci tiskem.

Na realizaci Janáčkových oper v NDM se od meziválečné doby do současnosti podílela řada významných scénografů, kostýmních výtvarníků, dirigentů i režisérů, až na dvě výjimky výhradně českých. Ne ke všem inscenacím se ovšem zachovala skutečně reprezentativní a úplná fotodokumentace, kniha je tedy výběrem. *„Kvalitní divadelní fotografie jsou jedním z mála médií, která jsou schopna alespoň částečně uchovat zprávu o vizuální podobě a estetickém výrazu inscenace. Dobrý divadelní fotograf dokáže zachytit prchavý dojem a napětí konkrétního okamžiku. V našem archivu jsme hledali přesně takovéto snímky a s jejich pomocí jsme doufám podali zprávu o inspirativní podobě vybraných inscenací oper Leoše Janáčka na ostravském jevišti,“* rozvinul Jiří Nekvasil.

*„Knihu otevírají fotografie scénických návrhů Vladimíra Kristina pro první ostravské nastudování opery **Z mrtvého domu** v roce 1932 (režie a hudební nastudování Jaroslav Vogel). Přehled pak navazuje až v roce*

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz

1958 – *teprve od tohoto data máme dnes k dispozici průkaznou a obsáhlejší fotodokumentaci, a ještě je bohužel v různé kvalitě a množství,*“ upozorňuje Jiří Nekvasil. Ilja Hylas uvedl na jeviště NDM hned několik Janáčkových oper. Režíroval v letech 1958 a 1967 **Jenůfu** (*Její pastorkyňa*, scéna Jan Sládek), v letech šedesátých ještě **Výlety páně Broučkovy** (scéna Vladimír Šrámek), **Kát'u Kabanovou** (scéna František Tröster) nebo **Věc Makropulos** (scéna Zbyněk Kolář), v sedmdesátých letech pak opery **Z mrtvého domu** a **Šárka** (u obou scéna a kostýmy Otakar Schindler). **Příhody lišky Bystroušky** v roce 1964 připravili Miloslav Nekvasil a scénograf Vladimír Šrámek. Jiří Nekvasil režíroval v roce 2012 **Kát'u Kabanovou** a v roce 2018 uvedl na jeviště poslední z Janáčkových oper, která se dosud v Ostravě nehrála – **Osud**. K oběma vytvořil scénu Daniel Dvořák. Výrazným počinem byly také v roce 2004 **Výlety páně Broučkovy** v režii dua SKUTR a na scéně Jakuba Kopeckého. Divadlo přizvalo k realizaci jen dva cizince: V roce 1994 se režie opery **Příhody lišky Bystroušky** ujal Brit David Sulkin (scéna Jaroslav Malina), v roce 2010 připravil slovinský tvůrce ROCC operu **Šárka** – vytvořili scénu a návrhy kostýmů. ROCC má k Janáčkově blízko – vystudoval operní režii na JAMU v Brně.

Až na jedinou výjimku (opera **Počátek románu** v režii Ludka Golata na scéně Jaroslava Maliny byla připravena pro oboru na Hukvaldech v červnu 2000 a poté se hrála v DK města Ostravy) se premiéry odehrály v Divadle Antonína Dvořáka. Jméno nese budova od roku 1990, dříve Divadlo Zdeňka Nejedlého a Městské divadlo. „*Poněkud komornější neobarokní uspořádání hlediště i jeviště budovy z roku 1907 umožňuje na jednu stranu bližší a intenzivnější kontakt diváků s interprety, zároveň je pak menší jeviště pro inscenátory výzvou hledat jinou míru stylizace scénického obrazu,*“ zdůraznil Jiří Nekvasil.

„*Výběr fotografií pro publikaci byl – přiznávám – i dost subjektivní, ale zodpovědně jsme vybírali z inscenací, které dle našeho názoru nejen vhodně dokumentují proměnu divadelního jazyka za uplynulých šedesát let, ale zároveň mohou být v mnoha ohledech inspirativní i pro současnost. Některé z nich je pak možno považovat za zlomové. Texty jsou sestaveny z komentářů režisérů prezentovaných inscenací, použili jsme také dílčí postřehy a úvahy, leckdy spojené i s osobními vzpomínkami a dojmy,*“ uzavřel Nekvasil.

Publikace vznikla ve spolupráci s Ostravským muzeem, Slezským zemským muzeem, Archivem města Ostravy a Institutem umění – Divadelním ústavem.

Hlavním autorem, redaktorem a tvůrcem výběru obrazové přílohy je Jiří Nekvasil. Mezi další autory patří Miloslav Nekvasil, Lenka Černíková, Luděk Golat, ROCC, Michael Tarant a Lukáš Trpišovský. Graficky knihu zpracovala Tereza Melenová.

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVA
UL. ČS. LEGIÍ 148/14, 701 04 OSTRAVA - MORAVSKÁ OSTRAVA
OSTRAVA!!!

Ke stažení na adrese:

<https://www.ndm.cz/cz/stranka/890-publikace-ndm.html>

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz